

FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT

CARL OTTO LENZ

fremsat den 13. januar 1987 *

Høje Domstol.

holde de frister, som kræves ved andre fremgangsmåder;

A — 1. I den sag, som Domstolen skal behandle i dag, hævdes det, at Den italienske Republik har tilsidesat Rådets direktiv af 26. juli 1971 om samordning af fremgangsmåderne med hensyn til indgåelse af offentlige bygge- og anlægskontrakter (EFT 1971 II, s. 613), som er gennemført i italiensk ret ved lov nr. 584 af 8. august 1977.

2. For så vidt angår bygge- og anlægskontrakter af en vis størrelsesorden, som påtænkes indgået af staten eller lokale organer, bestemmer direktivet, at planen om at indgå sådanne kontrakter skal offentliggøres i De europæiske Fællesskabers Tidende (artikel 12). Formålet hermed er at sikre, at alle interesserede virksomheder i Fællesskabet har mulighed for at afgive tilbud. Der kan imidlertid ifølge artikel 9 indgås bygge- og anlægskontrakter uden at anvende direktivets beskrivelser, bl. a. i følgende tilfælde:

»b) for arbejder, hvis udførelse af tekniske eller kunstneriske årsager eller af årsager, som hænger sammen med beskyttelse af en eneret, ikke kan overdrages til andre end én bestemt entreprenør;

...

d) i strengt fornødent omfang, når tvivgende grunde af uopsættelig karakter i forbindelse med begivenheder, som de ordregivende myndigheder ikke har kunnet forudse, ikke tillader at over-

...«.

3. Om sagsforholdet skal jeg oplyse følgende.

4. I Milano kommune rådede Azienda Municipale Nettezza Urbana di Milano (AMNU), altså byens rengørings-selskab, i halvfjerdsernerne over to forbrændingsanlæg til affald, som det selv havde opført, og det blev besluttet at opføre yderligere to tilsvarende anlæg. Dette blev i forbindelse med nye lossepladser til deponering af affald anset for tilstrækkeligt.

5. Efter den kendte ulykke i Seveso, hvori dioxin spillede en betydelig rolle, så den nævnte virksomhed (ifølge Milano kommunes fremstilling) i betragtning af den kendsgerning, at der fra det bestående forbrændingsanlæg til affald blev udledt dioxin i luften, sig nødsaget til at sætte en forbrændingsovn ud af drift og lade den anden arbejde med nedsat kapacitet samt — da det regionale miljøbeskyttelsesudvalg havde afgivet en negativ udtalelse — også at tage afstand fra planen om at opføre endnu to ovne. Ifølge kommunen har befolkningen desuden blokeret for den bestående losseplads. Det var derfor nødvendigt at opføre et andet anlæg til genanvendelse af fast affald. Med det formål for øje nedsatte Azienda's bestyrelse i 1978 et rådgivende teknisk udvalg, der undersøgte en række virksomheder — også udenlandske — som kunne komme i betragtning. Efter nogle måneders forløb foreslog udvalget, at der

* Oversat fra tysk.

blev indgået kontrakt med tre italienske virksomheder. Efter at et i april 1979 nedsat udvalg af sagkyndige havde gennemgået dette forberedende arbejde, besluttede Azienda's administrationsudvalg i juli 1979 uden licitation at indgå den nævnte bygge- og anlægskontrakt med et konsortium bestående af tre italienske virksomheder. Milano's byråd tiltrådte denne afgørelse ved en beslutning af 15. november 1979.

6. Efter at Kommissionen havde fået kendskab til denne procedure og til den manglende offentliggørelse i EF-Tidende, udvekslede den i perioden 1980-1983 en række skrivelser med den italienske regering, hvorunder der blev henvist til det i indledningen nævnte direktiv og de i forbindelse hermed opståede betænkeligheder samt anmodet om en række oplysninger. Da Kommissionen ikke fandt Milano kommunes redegørelse tilfredsstillende, indledte den i august 1983 en forskriftsmæssig procedure efter EØF-traktatens artikel 169. I en skrivelse af 1. august 1983 taltes der — på grund af undladt offentliggørelse — om tilsidesættelse af direktivets artikel 12, ligesom kommunen i det foreliggende tilfælde frakendtes ret til at påberåbe sig artikel 9, litra b) og d). Med hensyn til artikel 9, litra b), kunne det ikke anerkendes, at alene et konsortium af tre italienske virksomheder på grund af særlig teknisk kunnen eller gældende eneret kunne komme i betragtning. Efter en gennemgang af sagens akter fandt Kommissionen derimod, at også andre virksomheder i Fællesskabet var i stand til at gennemføre byggeprojektet. For så vidt angår artikel 9, litra d), kunne det ikke anerkendes, at der her var tale om tvingende grunde (under henvisning til, at det oprindeligt planlagte supplerende forbrændingsanlæg efter Seveso-ulykken ikke kunne gennemføres på grund af den regionale miljømyndigheds negative udtalelse). Kommissionen anførte yderligere, at den nævnte bestemmelse skal fortolkes

restriktivt, således at de tre betingelser samtidig skal være opfyldt. Henset til hændelsesforløbet i 1979 fandtes dette imidlertid ikke at være tilfældet, for det første fordi det ikke kunne være uforudsigeligt, at der skulle opføres et nyt anlæg, og for det andet fordi der ikke blot kunne være tale om en tvingende nødvendighed (nemlig *erstatning* af et gammelt anlæg), men derimod om en udvidelse af kapaciteten.

7. I en skrivelse til Kommissionen af november 1983 fremsatte Milano's borgmester sine bemærkninger hertil. Med hensyn til artikel 9, litra b), anførtes, at det anlæg, som de tre virksomheder, der havde fået kontrakten, havde tilbudt, sikrede den højeste effektivitet, og det var derfor nødvendigt at anvende disse virksomheders eneret. Med hensyn til artikel 9, litra d), henvisstes endnu engang til nødvendigheden af at ændre tidligere projekter som følge af Seveso-ulykken.

8. Da det ikke overbeviste Kommissionen, afgav den i marts 1984 en begrundet udtalelse, jfr. EØF-traktatens artikel 169. Heri anførte Kommissionen — under fremhævelse af den kendsgerning, at også andre virksomheder i Fællesskabet kunne gennemføre det omhandlede projekt — at Milano kommune på ingen måde havde givet oplysninger om den eneret, som de tre italienske virksomheder, som havde fået kontrakten, angiveligt var i besiddelse af (patentnummer, indførelse i patentregisteret). For så vidt angår artikel 9, litra d), kritiseredes det, at der ikke var ført tilstrækkeligt teknisk bevis, og man henviste til, at direktivets artikel 15 giver mulighed for en fremskyndet procedure. I slutningen af udtalelsen, hvorefter Milano kommune fandtes at have tilsidesat fællesskabsretten, opfordrede Kommissionen kommunen til »at træffe de nødvendige for-

anstaltninger til inden for en frist af 30 dage at efterkomme udtalelsen» («ad adottare le misure necessarie per conformarsi al presente parere motivato»); da Kommissionen antog, at det angiveligt tvingende arbejde var så godt som afsluttet, således at den indgåede kontrakt ikke længere kunne stilles i bero eller ophæves, tilføjede den i udtalelsen: »Som nødvendig foranstaltning kan navnlig anføres Milano kommunes skriftlige tilsagn om i fremtiden at overholde samtlige bestemmelser i direktiv 71/305/EØF» («per misure necessarie, deve essere inteso soprattutto un impegno scritto del Comune di Milano di rispettare in futuro tutte le disposizioni della direttiva 71/305/CEE»).

9. Derefter pålagde den italienske indenrigsminister amtmanden for Milano at opfordre Milano kommune til i fremtiden at rette sig efter direktivet og afgive en skriftlig garanti herom. I april 1984 efterkom borgmesteren opfordringen, idet han — efter en gennemgang af Kommissionens begrundede udtalelse og med overbevisning om, at kommunalstyrelsen havde handlet retmæssigt — erklærede, »at Milano kommune i fremtiden vil træffe alle forvaltningsafgørelser i overensstemmelse med gældende bestemmelser, herunder samtlige bestemmelser i direktiv 71/305/EØF, og at disse såvel formelt som materielt vil blive strengt overholdt» («che il Comune di Milano uniformerà anche per il futuro la sua azione amministrativa alle norme di legge e di regolamento, ivi comprese le disposizioni tutte della direttiva n. 71/305/CEE, assicurandone il pieno rispetto, sia nella forma, che nella sostanza»).

10. Som bekendt er den italienske regering af den opfattelse, at Milano kommune har

efterkommet Kommissionens udtalelse rettidigt, og der har således ikke været grund til at anlægge traktatbrudssag.

11. Kommissionen har dog alligevel i juni 1985 indbragt sagen for Domstolen med påstand om, at det statueres, at Den italienske Republik og navnlig Milano kommune som lokalt organ har tilsidesat deres forpligtelser efter direktiv 71/305/EØF, idet kommunen har besluttet at indgå kontrakt uden licitation om opførelse af et anlæg til genanvendelse af fast kommunalt affald og undladt at offentliggøre dette i De europæiske Fællesskabers Tidende.

12. Kommissionen mener nemlig for det første, at den af Milano's borgmester afgivne erklæring ikke er entydig og således ikke indeholder nogen garanti for, at udtalelsen fremtidig respekteres fuldt ud. For det andet fik Kommissionen i 1984 — via en finansieringsansøgning til Den europæiske Investeringsbank, som Kommissionen skulle afgive udtalelse om — kendskab til, at direktivet igen, efter Kommissionens opfattelse, var blevet tilsidesat i Milano, idet der var indgået en kontrakt for tilsvarende bygge- og anlægsarbejder (anlæg i Muggiano til behandling af fast kommunalt affald med varme- og materialegenvinding). Kommissionen henviste i øvrigt hertil i en telexmeddelelse af december 1984, hvori det anførtes, at den som følge af fortsættelsen af et påtalt forhold ikke kunne anse den af Milano's borgmester afgivne erklæring for tilfredsstillende. Senere (efter indgivelse af svarskriftet i sagen) erfarede Kommissionen ifølge eget udsagn yderligere, at de i 1979 vedtagne arbejder aldrig var blevet påbegyndt, hvilket bestyrkede Kommissionen i dens synspunkt. Det bør tillige nævnes, at

det under retssagen i besvarelse af et spørgsmål fra Domstolen blev oplyst, at det i 1979 vedtagne projekt faktisk ikke blev gennemført (da der nemlig i 1982 blev indført nye regler for bortskaffelse af affald, som nødvendiggjorde væsentlige ændringer), at det for Muggiano planlagte anlæg — bortset fra disse ændringer — svarede til det i 1979 vedtagne, at opførelsen heraf ligeledes var overdraget de allerede nævnte tre italienske virksomheder, og at der i august 1986 kun var udført forberedende arbejder (hvorimod Kommissionen under den mundtlige forhandling har anført, at arbejdet overhovedet ikke var påbegyndt på dette tidspunkt).

B — 13. På grundlag af de skriftlige og mundtlige indlæg skal jeg nu redegøre for *min opfattelse af sagen*:

I — Formaliteten

14. Som bekendt er den italienske regering af den opfattelse — hvortil dens skriftlige indlæg i øvrigt er begrænset — at sagen ikke kan antages til realitetsbehandling. For at kunne rejse et traktatbrudsspørgsmål i henhold til EØF-traktatens artikel 169 er det en forudsætning, at den berørte medlemsstat ikke har efterkommet Kommissionens udtalelse inden for den fastsatte frist. Det er, siger regeringen, ikke tilfældet i den foreliggende sag, da udtalelsen først og fremmest (»soprattutto«) indeholdt en opfordring til Milano kommune til at afgive en skriftlig erklæring om, at direktivet i fremtiden vil blive overholdt, og denne opfordring blev fulgt ved fremsendelse af en erklæring af 19. april 1984 fra Milano's borgmester. For så vidt Kommissionen også nævner begivenheder i 1984 (kontrakt vedrørende opførelse af et anlæg i Muggiano), er det imidlertid klart, at dette forhold ikke kan inddrages i

sagen, da der endnu ikke i henhold til EØF-traktatens artikel 169 kunne afgives den begrundede udtalelse herom, som er en forudsætning for et sagsanlæg.

1. 15. For så vidt angår denne indsigelse, må det vel på grundlag af de sparsomme oplyste omstændigheder anerkendes, at *andet led* kan forekomme begrundet. Når henses til den strenge fortolkning af artikel 169, som Domstolen har anlagt i sine domme, er det faktisk ikke muligt under den foreliggende sag at behandle begivenheder fra 1984, som hverken var omtalt i Kommissionens åbningsskrivelse eller i den begrundede udtalelse. At gøre det må afvises, allerede fordi den italienske regering i besvarelse af et spørgsmål har oplyst, at de oprindelige vedtagne projekter siden 1982 var ændret på en række væsentlige punkter, således at der altså ikke blot var tale om en tidsmæssig forskydning af gennemførelsen af det oprindelige projekt, og fordi Kommissionen ikke har bestridt det.

16. Når Kommissionen i påstanden, der for så vidt er holdt i ret generelle vendinger, omtaler Milano kommunes indgåelse af en kontrakt om opførelse af et anlæg til genanvendelse af fast kommunalt affald, kan der herved således kun være tale om det indledningsvis nævnte forhold i 1979, og det skal udelukkende afgøres, om direktivet er tilsi-desat, for så vidt angår det forhold.

2. 17. Efter min mening er det dog således, at denne afgrænsning af sagens genstand ikke kan lægges til grund for en afvisning af sagen.

a) 18. For så vidt angår sagsøgtens væsentlige indvending, kan det — såfremt Kommissio-

nens udtalelse i sin helhed forstås rigtigt — faktisk vanskeligt antages, at den i afslutningen fremsatte opfordring til at afgive en skriftlig erklæring om, at man fremtidig vil rette sig efter direktivet, er fulgt på tilfredsstillende vis ved den af Milano's borgmester allerede nævnte afgivne garanti.

19. Bestræber man sig på at anlægge en meningsfyldt fortolkning af opfordringen (om den er korrekt fortolket i den italienske indenrigsministers skrivelse af 29. marts 1984, kan ikke være afgørende), indeholder den vel — og heri må jeg give Kommissionen medhold — en stiltiende *anerkendelse* af, at Milano kommune ikke handlede retmæssigt i 1979. Denne udlægning hviler på den kendsgerning, at en sådan opfordring må anses for et helt igennem usædvanligt skridt (da en efterkommelse heraf ikke medfører nogen ændring af retstilstanden, fordi direktivet uden videre efter sit eget indhold, i forbindelse med nationale gennemførelsesforanstaltninger, kræver opfyldelse; der kan heller ikke tales om en ændring af de faktiske omstændigheder, da Kommissionen allerede ved skrivelse af august 1983 havde gjort Milano kommune opmærksom på retsforholdet). Modtagerne kan således kun opfatte opfordringen således, at Kommissionen går ud fra, at den indgåede kontrakt var opfyldt og derfor ikke kunne ophæves, og opfordringen havde derfor alene til formål at skabe garanti for, at en lignende handling ikke gentages, hvilket imidlertid utvivlsomt indebærer en anerkendelse af det påtalte forholds retsstridighed.

20. Den af Milano's borgmester afgivne erklæring indeholder imidlertid på ingen måde en formel, retlig anerkendelse af, at den i 1979 indgåede kontrakt var i strid med direktivet, idet erklæringen tværtimod indledes med en udtrykkelig konstatering af, at borgmesteren var overbevist om, at byens

administration havde handlet retmæssigt («abbia agito legittimamente»).

21. Yderligere tilføjer borgmesteren i sin erklæring — og det er et andet væsentligt punkt — at Milano kommune *også* i fremtiden vil sørge for, at forvaltningsafgørelserne tilpasses direktivet. Dermed gav han — efter alt at dømme — udtryk for, at kommunen i givet fald *også* fremover ville forholde sig som i 1979.

22. Såfremt erklæringen læses således, kan den i strid med den italienske regerings opfattelse i virkeligheden ikke betragtes som en formel garanti for overholdelse af direktivets bestemmelser. Man kan snarere, ligesom Kommissionen, kritisere, at erklæringen ikke var fuldstændig, og at den heller ikke — på grund af det i første sætning indeholdte forbehold — var entydig. På grundlag af dette sagsforhold kan det altså ikke fastslås, at Milano's borgmester har foretaget de nødvendige skridt til at efterkomme Kommissionens udtalelse.

b) 23. Også af en anden grund er det udelukket at antage, at kommunen fuldt ud har rettet sig efter udtalelsen.

24. I sidste afsnit af udtalelsen siges det ganske vist, at der med »nødvendige foranstaltninger« i *det væsentlige* menes, at Milano kommune skriftligt skal forpligte sig til i fremtiden at rette sig efter direktivet. I det foregående afsnit er der imidlertid helt generelt tale om de nødvendige foranstaltninger til opfyldelse af udtalelsen. Det kunne kun betyde, at såfremt Kommissionens antagelse vedrørende opfyldelsen af kontrakten ikke måtte holde stik (og adressaten for udtalelsen vidste eller burde vide, at det forholdt sig således, fordi man på det tidspunkt

end ikke havde fundet en byggegrund til opførelse af det planlagte anlæg), var det for Kommissionen afgørende, at Milano kommune bragte situationen i overensstemmelse med udtalelsen. Ud fra dette synspunkt blev det altså også krævet, at den indgåede kontrakt blev ophævet (hvad der fuldt ud var muligt henset til dens retsstridighed), og at der indledtes en for indgåelse af kontrakten forskriftsmæssig procedure. Det burde sagsøgte således have sørget for eller dog i det mindste (såfremt det er rigtigt, at regeringen kun har ringe mulighed for i alvorlige situationer at påvirke selvstændige kommuner, som først og fremmest er underlagt det regionale tilsyn) tilstrækkelig tydeligt have understreget nødvendigheden af, at der på kommunalt plan blev gjort en indsats for at ophæve kontrakten og indlede en ny procedure.

25. Da dette ikke er sket, og da indenrigsministerens skrivelse til amtmanden for Milano blot indeholdt en opfordring til at forelægge den kendte skriftlige forpligtelse, som Milano kommune påtog sig, kan det i hvert fald slet ikke hævdes, at der inden for den fastsatte frist er truffet de nødvendige foranstaltninger for at efterkomme udtalelsen, og at der derfor ikke var grund til at indbringe sagen for Domstolen.

c) 26. For så vidt angår formaliteten, skal der endelig på grundlag af det oplyste sagsforhold tages stilling til, om Kommissionen overhovedet har *interesse* i at gennemføre en sag, som begrænser sig til projekter fra 1979, hvorom man i dag yderligere ved, at de, som oprindeligt besluttet, aldrig blev gennemført.

27. Efter min opfattelse består der i den foreliggende sag en sådan interesse — såfremt det overhovedet er en betingelse for en procedure efter EØF-traktatens artikel 169 —

og jeg mener ligeledes, at interessen er tilstrækkelig. Det er herved af betydning, at der i Milano i 1979 — i strid med direktivets principper — blev gennemført en procedure til indgåelse af en kontrakt, som formelt blev afsluttet. Det er imidlertid fuldt ud muligt at rejse et søgsmål efter artikel 169 for at påtale fortidige, fuldstændig afsluttede sagsforhold, hvilket allerede i anden sammenhæng er blevet helt klart. Yderligere er det af betydning, at Milano kommune i forbindelse med iværksættelsen af proceduren påberåber sig direktivbestemmelser, hvis afklaring er af principiel betydning, da de altid igen vil kunne spille en rolle (jeg skal her erindre om, at Kommissionen under den mundtlige forhandling har henvist til en række andre tilfælde af tilsidesættelse af direktivet på kommunalt plan). Ikke mindst er det også af interesse, at begivenhederne i 1979 åbenbart dannede en slags baggrund og udgangspunkt for senere handlingsprogrammer, hvorunder man fortsat undlod at anvende den normale procedure ifølge direktivet. Faktisk blev opførelsen af det senere vedtagne anlæg overdraget til de samme tre virksomheder, som fik betroet gennemførelsen af projektet fra 1979, hvilket lader formode, at der ikke blev gennemført en ny procedure, men derimod kun en tilpasning af kontrakterne fra 1979.

d) 28. Der kan således i virkeligheden ikke næres væsentlige betænkeligheder ved at antage sagen til realitetsbehandling. Domstolen bør derfor ikke undlade at fortolke rådsdirektivet i lyset af den foreliggende sags særlige omstændigheder, således at det bliver klart, hvilke forpligtelser der påhviler medlemsstaterne ifølge direktivet.

II — Realiteten

29. Det er ubestridt, at Milano i 1979 gennemførte en procedure til indgåelse af en

offentlig bygge- og anlægskontrakt uden at tage hensyn til artikel 12 i rådsdirektiv 71/305, der bestemmer:

»De ordregivende myndigheder, som ønsker at indgå kontrakt om offentlige bygge- og anlægsarbejder ved offentlig licitation eller bunden licitation, skal tilkendegive deres hensigt ved bekendtgørelse derom.

Denne bekendtgørelse skal sendes til Kontoret for De europæiske Fællesskabers Officielle Publikationer, og den offentliggøres fuldt ud i De europæiske Fællesskabers Tidende på Fællesskabernes officielle sprog...«.

30. Der kan imidlertid kun være tale om overtrædelse af de fællesskabsretlige bestemmelser, såfremt det antages, at artikel 9 ikke finder anvendelse (Milano kommune har påberåbt sig artikel 9, litra b) og d]. De relevante bestemmelser lyder således:

»De ordregivende myndigheder kan indgå deres bygge- og anlægskontrakter uden at anvende dette direktivs bestemmelser — bortset fra bestemmelserne i artikel 10 — i følgende tilfælde:

...

b) for arbejder, hvis udførelse af tekniske eller kunstneriske årsager eller af årsager, som hænger sammen med beskyttelse af en eneret, ikke kan overdrages til andre end én bestemt entreprenør;

...

d) i strengt fornødent omfang, når tvivgende grunde af uopsættelig karakter i forbindelse med begivenheder, som de ordregivende myndigheder ikke har kunnet forudse, ikke tillader at overholde de frister, som kræves ved andre fremgangsmåder;

...«.

31. Herefter bliver kernespørgsmålet, hvilken betydning der kan tillægges sidstnævnte bestemmelser, og om det er godtgjort, at forudsætningerne for at anvende dem var til stede i 1979. Her kan vi kun — for så vidt angår Italien — støtte os på Milano kommunes — ikke særlig detaljerede — oplysninger under den administrative procedure, idet den italienske regering for Domstolen jo næsten udelukkende har fremsat formalistetsindsigelser.

1. 32. Hvad for det første *artikel 9, litra b)*, angår, har Kommissionen sikkert ret i, at der er tale om en undtagelsesbestemmelse, der principielt skal fortolkes snævert, og at den ordregivende myndighed, som påberåber sig bestemmelsen, må godtgøre, at forudsætningerne herfor er opfyldt.

33. Vi står yderligere over for den kendsgerning, at man ikke har bestridt Kommissionens konstatering af, at der — ifølge de af den gennemgæede sagsdokumenter — ud over de virksomheder, som fik kontrakten, også findes andre virksomheder i Fællesskabet, som ville være i stand til at opføre et sådant anlæg. Milano kommune har blot gjort gældende (jfr. skrivelsen af 11. oktober 1983), at det nedsatte rådgivende tekniske udvalg var nået til det resultat, at det anlæg, som var projekteret af de tre italienske virksomheder, som fik kontrakten, bød på den største driftssikkerhed (*»garanzie di migliore funzionalità«*). For så vidt angår anvendelsen af artikel 9, litra b), er dette imidlertid næppe tilstrækkeligt til at godtgøre, at der er tale om »arbejder hvis udførelse af tekniske... årsager... ikke kan overdrages til andre *end én* bestemt entreprenør«, idet der jo hverken er redegjort eller ført bevis for projektets detaljer.

34. Når nu Milano kommune i forbindelse med artikel 9, litra b), vil påberåbe sig, at de tre italienske virksomheder, som alene var i stand til at sikre en fornuftig gennemførelse af projektet, var indehavere af en eneret, er det tilstrækkeligt, som Kommissionen, at henvise til, at der for så vidt aldrig er givet

nærmere oplysninger herom (f. eks. om patentnumre eller indførelse i et patentregister), hvorfor dette argument ikke er tilstrækkelig bevist.

35. Det ses derfor ikke, at Milano kommune med rette har påberåbt sig direktivets artikel 9, litra b), og at det derfor var begrundet ikke at anvende direktivets artikel 12.

2. 36. For så vidt angår *artikel 9, litra d)*, gælder det ligeledes her, hvad der allerede er fremhævet vedrørende artikel 9, litra b), nemlig at bestemmelsen principielt skal fortolkes restriktivt, og at alle de anførte forudsætninger ifølge bestemmelsens ordlyd samtidig skal være opfyldt.

37. Under de foreliggende omstændigheder er det vel imidlertid ikke nødvendigt at beskæftige sig med bestemmelserne i deres helhed. Ifølge Kommissionens indlæg under den mundtlige forhandling andrager den nødvendige ekstra tid for at overholde direktivet (frist til offentliggørelse, overholdelse af fristen for indgivelse af tilbud og tid til at gennemgå tilbudene) nogle måneder. Faktisk er det her nok at henvise til det, der allerede er anført vedrørende sagens forløb indtil november 1979, for at frakende kommunen en interesse, da Azienda's administrationsudvalg allerede siden september

1978 var orienteret om situationen, og efter nedsættelsen af et undersøgelsesudvalg blev der allerede efter et par måneder talt om de tre italienske virksomheder, som senere fik kontrakten, og som yderligere blev vurderet af en i april 1979 nedsat ekspertgruppe og endelig ved beslutning af juli 1979 fik kontrakten overdraget, hvilket kommunen i november 1979 stadfæstede. Der kan yderligere henvises til det forhold, at man inden 1984 (eftersom der ikke var fundet en passende byggegrund) ikke vidste, hvor anlægget skulle opføres, at det i 1984 blev besluttet at opføre anlægget i Muggiano, at det i finansieringsansøgningen til Den europæiske Investeringsbank blev anført, at arbejdet var påbegyndt i 1984 og ville være afsluttet *inden 1987*, samt endelig at det i besvarelse af Domstolens spørgsmål i august 1986 blev oplyst, at der indtil da var udført forberedende arbejder («interventi preliminari») (hvilket Kommissionen i øvrigt udtrykkeligt har bestridt under den mundtlige forhandling).

38. Når henses til dette sagsforhold, ses det faktisk ikke, hvorledes det kan hævdes, at der ved overholdelse af de i direktivet fastsatte frister, som gælder for offentliggørelsen, må regnes med store tab. Milano kommune kan således heller ikke påberåbe sig direktivets artikel 9, litra d).

C — 39. Herefter bør resultatet blive, at Domstolen fremmer sagen til påkendelse, giver Kommissionen medhold og statuerer traktatbrud. Som følge heraf bør sagsøgte betale sagens omkostninger.